

Mart-Jan de Jong (l) stopt als voorzitter van De Groene Geit, Bart van der Hoog komt het bestuur versterken.

Tekst: Wilma Wolters

Beide heren kozen er vlak na de start van hun bedrijf voor om voorzitter te worden van de Groene Geit. Voor Mart-Jan de Jong uit Stolwijk (ZH) is dat moment alweer tien jaar geleden. Hij draagt nu het stokje over aan Bart van der Hoog uit Wijns (Fr).

“**H**et is leuk geweest”, zegt De Jong over tien jaar voorzitterschap van de vereniging voor biologische geitenhouders. “Ik ga nu binnen ons eigen bedrijf weer dingen op orde zetten, daar heb ik de afgelopen jaren te veel afstand van genomen. Het zelf verzuivelen op ons bedrijf neemt in omvang toe, en alles moet wel blijven passen.” Geitenhouder Van der Hoog wil dat de Groene Geit een flinke stempel blijft drukken op de geitenhouderij, en denkt zijn steentje daaraan te kunnen bijdragen. “Je komt in contact met veel verschillende mensen. Dat vind ik erg leuk. Zoiets deed ik bij het NAJK ook. Je komt bijvoorbeeld in contact met akkerbouwers, daar steek je wat van op en dat geeft energie.” Daarnaast vindt Van der Hoog de netwerkfunctie die de Groene Geit vervult enorm belangrijk. “Het werkt heel goed dat leden op fysieke bijeenkomsten met elkaar van gedachten kunnen wisselen en contacten kunnen leggen.”

DE GROENE GEIT

De Groene Geit, belangenvereniging van biologische melkgeitenhouders, is opgericht in 2002. De vereniging heeft als doel de biologische geitenhouderij in Nederland verder te ontwikkelen en uit te dragen. Zo'n 80 procent van de professionele biologische geitenhouders is lid, wat neerkomt op zo'n 42 leden.

Hoe heeft de biologische geitensector zich in de afgelopen tien jaar ontwikkeld?

De Jong: “Toen ik startte kwam de sector net uit een crisis en werd de Organic Goatmilk Coöperatie (OGC) opgericht. Sinds die tijd is de markt goed geweest, gegroeid en uitgebreid. Sommige geitenhouders zagen de OGC als verlengstuk van de Groene Geit, maar dat is het niet. De vereniging heeft zich nooit met afzet en promotie bemoeid. Als Groene Geit hebben we altijd op onszelf gestaan. Maar we hebben wel zitting in het Biohuis en in de Bioraad. En de laatste jaren hebben we meer contact met andere partijen zoals LTO, maar ook politieke partijen.”

Van der Hoog: “Ik ben pas 3,5 jaar geitenboer, dus ik kan niet helemaal oordelen. Maar ik zie en hoor dat het een serieuze sector is geworden. Er staan moderne bedrijven met toekomst. Dat is voor een groot deel te danken aan de goede marktomstandigheden, daar zijn echt in korte tijd enorme slagen gemaakt.”

BART VAN DER HOOG VAN DE GROENE GEIT:

‘Lijnen uitzetten en zaken op tijd signaleren’

Wat is het belangrijkste dat de Groene Geit in de afgelopen jaren voor de sector heeft kunnen realiseren?

De Jong: “Ik denk dat we het bokjesprobleem goed aangepakt hebben. We hebben vastgelegd dat de bokjes minimaal 21 dagen moeten zijn voordat ze geslacht worden, waardoor ze in het humane segment terecht komen. Dat hebben we geborgd in Kwaliteit, en daarin zijn we onderscheidend aan de gangbare sector. Ook hebben we altijd hard aan de excretienormen getrokken. Het ministerie wilde deze gelijktrekken met de gangbare geitenhouderij. Uiteindelijk is er eenzelfde omrekening gekomen als voor biologische koeien. Dat was niet gebeurd als de Groene Geit geen rol had gehad in deze discussie. Verder hebben we een ketenvisie opgesteld en daar een ambitie-agenda bij gemaakt. Die hebben we de laatste twee jaar vertaald in het biotabblad bij de Duurzame Geiten Zuivel Keten (DGZK). Biologische boeren konden niet aan de punten komen die gangbaar

Een onderwerp dat niet nu direct speelt, maar dat de Groene Geit wel in de gaten houdt, is hoorns op de geiten.

wel kon halen. Je krijgt bijvoorbeeld punten voor een geïsoleerd dak, maar biologische geitenhouders weiden hun geiten en weinigen hebben een geïsoleerd dak. En met een uitloop zou je het maximaal aantal punten kunnen halen, maar dat is nog geen weidegang. Dus onderscheid is hier gerechtvaardigd.”

Over het bokjesprobleem voegt Van der Hoog toe: “Dat is een sectorafspraken, dus daar houd je jezelf aan. Vanuit de Groene Geit is er een basis gekomen om het einddoel te halen: het verantwoord afzetten van bokjes. Begin juli heeft de Kamer een motie aangenomen waarin staat dat de regering met een plan van aanpak moet komen om het bokjesprobleem aan te pakken. Als Groene Geit kunnen wij ons plan laten zien in Den Haag en dan is het niet nodig dat de overheid iets extra's gaat verzinnen.”

De Jong, wat vond u persoonlijk het meest lastig aan uw taken binnen de Groene Geit?

“Dat je met veel starters zit die moeite hebben om het bedrijf goed draaiende te krijgen en niet zitten te wachten op verdere verduurzaming, terwijl je ook bedrijven vertegenwoordigt die al lang biologisch zijn, en die daarin verder willen en onderwerpen uitdiepen. Er

leven andere vragen binnen deze groepen, en je wilt er voor beide zijn.”

Hoe kijkt u daar als startende geitenhouder tegenaan, Bart van der Hoog?

“Wij zijn met de start van ons bedrijf in het diepe gesprongen en moeten nog maar bewijzen dat we een goed levensvatbaar bedrijf op kunnen bouwen, wat ook tegen minder goede marktomstandigheden bestand is. Ik probeer dat deel van de leden dat zich hierin herkent, goed aangehaakt te laten blijven bij de Groene Geit. Ik zie dat het belangrijk is dat je op tijd als sector bepaalde onderwerpen oppakt. Als je dat niet tijdig doet en het probleem niet onderkent, word je ingehaald door de politiek en heb je geen invloed meer op regelgeving. Ik ben me daar heel bewust van. Dus ik ben starter, maar niet blind voor bepaalde slagen van verduurzaming. Zolang je ieder jaar een stapje vooruit maakt, heb je over tien jaar iets staan.”

Welke issues spelen nu voor de Groene Geit?

De Jong: “Ten eerste is dat het strooisel, dat moet vaker van biologi-

sche oorsprong worden. Dat is een biologisch brede discussie en als Groene Geit hebben we aangegeven dat we biologisch strooisel nog niet nodig vinden, omdat er niet echt vraag is naar biomest met alleen A-strooisel, en omdat het een enorme kostprijsverhoging voor geitenhouders zal worden. Maar de roep vanuit de akkerbouw om toch een stap te zetten was te groot. Nu blijkt dat 10 procent biologisch strooisel gebruikt moet gaan worden. Maar het is nog wel de vraag of LNV dat overneemt. Die toetst of het juridisch haalbaar is, en of ze de verordening daarop zullen aanpassen.”

Van der Hoog: “Ten tweede: de geitenstops. Het is belangrijk dat we erover nadenken wat we willen met de biologische geitenhouderij als de stop eraf gaat. Het is nu een effectieve maatregel voor een goede melkprijs. Bovendien is er daardoor een stuk verduurzaming opgetreden; er wordt geïnvesteerd in bijvoorbeeld lammerenstallen, ventilatoren of geïsoleerde daken. Misschien blijft de geitenstop nog wel tien jaar. En het zou ook kunnen dat leden zeggen: daar moet je je niet mee bezig houden. Maar persoonlijk vind ik het belangrijk dat je op tijd je visie naar voren kan brengen en inbreng kunt hebben. LNV kijkt niet naar de biologische geitenhouderij specifiek, maar wellicht hebben wij een ander verhaal dan de gangbare geitenhouderij rondom productiebeperking, bijvoorbeeld. Binnen het bestuur hebben we een document liggen dat we binnenkort met de leden willen bespreken.”

De Jong: “Ten derde: hoorns op de geiten. Dit speelt niet nu direct, maar als hier nadere regelgeving voor komt, zijn we als biosector waarschijnlijk als eerste aan de beurt. Het heeft veel consequenties, maar er is onvoldoende kennis over.”

EIGEN BEDRIJVEN

Bart van der Hoog heeft samen met zijn vrouw 3,5 jaar geleden een bestaand biologisch geitenbedrijf overgenomen in Friesland. Ze melken nu 600 geiten, doen aan agrarisch natuurbeheer en hebben een intensieve samenwerking met akkerbouwers in de regio om voer en mest uit te wisselen. Van der Hoog: “We proberen ieder jaar stappen vooruit te zetten en willen ons bedrijf breed ontwikkelen. Dat kan zijn in grond(verbetering), productie maar ook arbeidsefficiëntie.”

Mart-Jan de Jong leidt sinds 2010 samen met zijn vrouw De Bonte Weide, waar ze 450 geiten melken en aan weidevogelbeheer doen. Ook verzuivelen ze een deel van de melk zelf tot rauwmelkse geitenkefir.

Het ministerie van LNV wil meer biolandbouw. Hoe kan de biologische geitenhouderij nog steviger worden?

Van der Hoog: “De EU-ambitie is 25 procent biologisch. Dat zie ik nog niet terug in de vertaling door LNV. Zo kent het nieuwe Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) een graasdierpremie die in een aantal landen ook voor biogeiten geldt. Misschien zou LNV daarmee ook in Nederland biologisch kunnen stimuleren. Ik vind het belangrijk dat LNV voor biologisch uit durft te komen.”

De Jong, hebt u tips voor Bart van der Hoog?

“Vooral goed opletten wat er op je pad komt. Ik zie Bart als een echte bestuurder, dat is hij veel meer dan ik. Hij is ook beter in delegeren. En als ik zie hoe snel Bart zich alles eigen gemaakt heeft, dan loopt de Groene Geit vloeiend door.”

Van der Hoog, hoe kijkt u naar deze nieuwe taak die voor u ligt?

“Ik zie het als een taak voor meerdere jaren. Op dit moment kan ik nog niet altijd de tijd eraan besteden die nodig is, omdat we ons bedrijf nog aan het opzetten zijn, we in oktober ons tweede kindje verwachten en we in het noorden van Friesland zitten. Dus we gaan het goed verdelen met de bestuursleden, wie waar heengaat. Wel wil ik lijnen uitzetten en op tijd zaken signaleren, zodat je er op tijd bij bent. Ik wil ook daarom doseren, kritisch kijken wat nu belangrijk is en wat we nu kunnen oppakken. Ik bijt me liever vast in twee onderwerpen dan in tien onderwerpen die ook nog wel even kunnen wachten. De netwerkfunctie van de Groene Geit vind ik erg belangrijk, die moeten we zo snel mogelijk weer oppakken.”

“Netwerkfunctie gaan we weer zo snel mogelijk oppakken”